



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2656/2020
02.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2548/2019 од 18.10.2019. године, у седници одржаној дана 02.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2548/2019 од 18.10.2019. године у делу става првог изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 3757/18 од 14.05.2019. године у ставу првом изреке, у делу којим је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада исплати и то:

- за фебруар 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2013. године, па до исплате;
- за март 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2013. године, па до исплате;
- за април 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.05.2013. године, па до исплате;
- за мај 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.06.2013. године, па до исплате;
- за август 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2013. године, па до исплате;
- за септембар 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2013. године, па до исплате;
- за октобар 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2013. године, па до исплате;
- за новембар 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.12.2013. године, па до исплате;
- за децембар 2013. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.01.2014. године, па до исплате;
- за јануар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.02.2014. године, па до исплате;

-за фебруар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године, па до исплате;
-за март 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2014. године, па до исплате;
-за април 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.05.2014. године, па до исплате;
-за мај 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.06.2014. године, па до исплате;
-за август 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2014. године, па до исплате;
-за септембар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2014. године, па до исплате;
-за октобар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2014. године, па до исплате;
-за новембар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.12.2014. године, па до исплате;
-за децембар 2014. године износ од 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.01.2015. године, па до исплате,
све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде под претњом принудног извршења.

У осталом делу у односу на став први изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2548/2019 од 18.10.2019. године, ревизија се **ОДБИЈА**.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом и трећем изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2548/2019 од 18.10.2019. године, тако што се потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 3757/18 од 14.05.2019. године у ставу трећем изреке, којим је одлучено о накнади трошкова парничног поступка, а захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка се **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка плати 18.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3757/18 од 14.05.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада за период од фебруара 2013. године до децембра 2014. године исплати месечне износе од по 24.208,00 динара за сваки месец појединачно са законском затезном каматом почев од 05. у наредном месецу за претходни месец, па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада за јануар, фебруар и март месец 2015. године исплати месечне износе од по 24.208,00 динара са законском затезном каматом почев од 05. у наредном месецу за претходни

месец, па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 196.000,00 динара од извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2548/2019 од 18.10.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3757/18 од 14.05.2019. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од фебруара 2013. до децембра 2013. године исплати појединачне месечне износе од по 24.208,00 динара за сваки месец са законском затезном каматом почев од 05. у наредном месецу за претходни месец па до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3757/18 од 14.05.2019. године тако што је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде тужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд о тужиочевој ревизији није одлучивао на основу члана 404. Закона о парничном поступку, јер је у овом случају ревизија дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. истог закона, који искључује примену одредбе о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку Закона ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14 –у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је државни службеник код тужене, те се о његовим правима за накнаду трошкова везаних за рад одлучује применом одредби Закона о платама државних службеника и намештеника. Тужилац се није обраћао туженој захтевом за накнаду трошкова превоза по процедури регулисаној у Управи за извршење кривичних санкција – КПЗ у Београду изузев за месец јун и јул 2013. године, за које је поднео захтев на начин како је регулисано, који је одбијен јер нису достављени адекватни докази. Према обавештењу - процедури тужене од 23.01.2013. године измењена је дотадашња процедура о накнади трошкова превоза државним службеницима и намештеницима чије место пребивалишта преко 50км удаљености од седишта послодавца, на тај начин да је утврђена обавеза запослених да доставе попуњен захтев који се предаје до последњег радног дана у месецу за наредни месец, попуњену изјаву на полеђини захтева, копију личне карте

искоришћене месечне карте од овлашћеног аутопревозника или појединачне оригиналне карте искоришћене на релацији за које је захтев упућен из којих се јасно види релација, време, датум пута и износ. Упућивањем захтева државном органу за накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, сматра се да је држави службеник поднео захтев за остваривање овог права и да државни орган доноси појединачно решење за примену овог права, за чије доношење је неопходно да подносилац захтева приложи адекватан доказ. Обавештењем – процедуром тужене од 05.11.2013. године, измењена је претходна процедура, те је одређено да државни службеници који остварују право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, а чије пребивалиште је до и преко 50км удаљености од седишта послодавца, по истеку месеца достављају захтев за накнаду трошкова превоза. Уз захтев су у обавези да приложе искоришћену оригиналну месечну карту, односно искоришћене оригиналне појединачне карте овлашћеног аутопревозника чије услуге користе до петог у месеци за претходни месец, те да се решења о накнади наведених трошкова сачињавају до 10-тог у месецу за наредни месец. Тужилац је навео да је редовно техничком секретару предавао захтеве за накнаду трошкова превоза на релацији ...-..., за које није добијао потврду да су заведени и о њима није одлучивано, а тужена је тек од априла 2015. године почела да исплаћује трошкове превоза. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 20.11.2017. године утврђено је да накнада трошкова превоза тужиоца за период од фебруара 2013. до децембра 2014. године износи месечно по 24.208,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада за период од фебруара 2013. до децембра 2014. године исплати појединачне месечне износе од по 24.208,00 динара за сваки месец са законском затезном каматом, а који износи су утврђени налазом и мишљењем вештака економске струке.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, па је одбио тужбени захтев тужиоца да му тужени на име трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада исплати за период од фебруара 2013. до децембра 2014. године тражене новчане износе са каматом. У образложењу другостепене пресуде суд је навео да тужилац није поступио по одредбама Закона о државним службеницима, односно да није подносио захтев туженој да му се призна право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, а и када је подносио захтеве они су одбијани. Такође, тужилац није због евентуалног ћутања администрације покретао управни спор, па је пропустио да користи правни пут за остваривање права на накнаду трошкова превоза. По оцени другостепеног суда, трошкови накнаде превоза запосленом припадају у зависности од евиденције доласка и одласка са рада и за сваки месец се проверава присуство, због чега је нужно да запослени подноси захтев за накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, што тужилац није чинио, те није постојао основ за доношење решења. Да је тужилац поступао у складу са наведеном процедуром и доставио доказ о трошковима превоза, по оцени другостепеног суда, био би овлашћен да пред судом захтева исплату ове накнаде када је она утврђена посебним – правноснажним и коначним актом, а што није случај у конкретної ситуацији.

По оцени Врховног касационог суда, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада за фебруар, март, април, мај, август, септембар, октобар, новембар и децембар 2013. године, као и за 2014. годину.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05... 99/10) прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима.

Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС” бр. 62/06... 99/10), државни службеник има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, за време које је провео на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану док ради и борави на терену и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују уредбом Владе.

Чланом 2. став 1. тачка 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС” број 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, док је чланом 3. исте Уредбе предвиђено да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Наведеним прописима, тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и на одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем стварних трошкова. Тужена је дужна да тужиоцу у складу са одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, као и одредбама члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима исплати трошкове који је тужилац имао за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад одлазак са рада на релацији ...-..., без обзира на то што тужилац није подносио туженом захтев за накнаду. Закон о платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа о том праву одлучивати посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да ову штету

накнади на основу члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Висина накнаде трошкова превоза тужиоца за долазак на рад и одлазак са рада на наведеној релацији у спорном периоду утврђена је вештачењем вештака економско-финансијске струке од 20.11.2017. године. У налазу и мишљењу наведеног вештачења утврђен је износ накнаде за спорни период, а на основу висине месечне претплатне карте на релацији ...-... . Обрачун је вршен у складу са решењем послодавца којим је тужиоцу призната накнада трошкова за долазак на рад и одлазак на рад на предметној релацији и на основу цена превоза које су у наведеном периоду биле стабилне и без промена.

У делу који се односи на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и за одлазак са рада за месеце јун и јул 2013. године, захтев тужиоца је неоснован јер је о њему већ одлучено решењем туженог. Наиме, утврђено је да је тужилац туженом за те месеце поднео захтев о коме је одлучено тако што је одбијен јер нису достављени адекватни докази. Стога је ревизија тужиоца у том делу неоснована.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка имајући у виду да су трошкови правилно одмерени применом одредаба чл. 153. и 154. ЗПП.

Због свега наведеног, другостепена пресуда је преиначена на основу члана 416. став 1. ЗПП и одлучено као у првом и другом ставу изреке.

Одлуку у трећем ставу изреке, Врховни касациони суд донео је применом одредаба члана 165. став 2. и чл. 153. и 154. ЗПП, те је обавезао тужену да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара на име састава ревизије применом АТ.

**Председник већа-судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић